АЊСНУ

ЕСУ—МЧУБЖА ІЊУПУА ДЕМОКРАТ ГАЗЕЊУП.

АХУ 1 м. 50 к. АХУ 1 м. 50 к.

№ 24 АІЊЙАША ЊАНЊА МЗА 4-РЗУ 1919 ШУЊУСА-РААН № 24

Алаћара

Аqуаћгі арцаѳра Семінаріа ірцланаћоіт жларѵ: ачкунца асемінаріаёѵі, асемінаріа-ёѵ іqоу аіцбѵра (нач. уч-ще) ашкола-ёѵі раархуара іалагоіт Сентіабр мза 8-рзу. Ацараqуа ірцлагууоіт 15-Сентіабр азу (аёѵц цхазараля). Арзаћалqуа анарзуа, убра ірцзароуп анаqра щqу, qзаку мілаqу ащqу; азѵqацарqа (пріг. кл.) класqуа ірqаларцѵ зqахѵу ѳѵ-класк аіцбѵра (Нач. уч.) дшалгахєу ала ащqу арзаћал іагулаєцароуп; акqас акѵ аёѵ (1-й кл.) іqаларцѵ зqахѵу цйу-класк алтарqа школа аіћабѵ (В. нач. уч.) дшалгаз ала ащqу арзаћал іагулазароуп.

Цабурѵуу мцуў?

АУЕЗДЗУА РАХ АЊАРА ЬІЗУРГОІТ АГАЗЕЊ „АЊСНУ“ ЦХРААГАС ІОУРАЗУ ЊА ЊАЊЛУЕІЖЊЕІ ЊУЊК ААЦУУЕІТ, ЦАБУРГУУ МЦУУ ЊАЗДУРАМ, АРАХ ЊАРА МАКІА ЄГІА АБОУАМ. КУР ЕІЗГАНУ ЙАРАКУР ІQАЗАР, АДУРРА ЩАЊЂОІТ АГАЗЕЊ АЊАРА ШАЗГУАQУУА, АЦХУРАА ШАЊАХУУ.

„АГУЊ.“

ПОЛІТІКА ПАРТІАҐУЕІ АЊСУАРЕІ.

Політіка партіас іqаqоу зеўѵ ћрѵлоуп, ані дменшевікѵуп, аґї дольшевікѵуп, арі средневікѵуп, уара есерѵуп, сара національ-демократѵуп... Зеўѵ акака ћрѵлоуп, ћпартія-уааун. аха заку партіаqоу, ћзалалазеі, арі зеіqаћґазеі, аґї зеіqаћґазеі - уръ еілкаанѵ макіана іqам газеqаёіѳѵм-азларґї макіана ірздґрqоом, ірѵмаанаqоу рзеілумкаацт-іахѵеілкаамґѵ взеіqqоу рацоуп. Арі ћгазеқ амала-ізqѵцуазеі, уръ аполітіка-партіаqуа доусѵу рqѵурѵх іаqхбо азлар ірзѵмздруозар? Шqа іаамqамґі уръ рґqуа аћара. Сара ус сґу іаанагоон апартіаqуа ірѵлаqоу ћацсаца уазжраандаґѵ доусѵу ћпартіа змаѳноу азлар ідґірдґрѵпћа, ісѵнѵ ма газеqла, ма ус программала ізѵіжћ-ћа-цсѵщала оѳ даqхаратѵ. Сѵqцѵіт, аха макіана акґї збоом. Аqсуа соц. демократ партіа-ћа щоукѵ зѵхз-ала іцазқоо-онал-демократѵуп... Зеўѵ акака ћрѵлоуп, ћпартія-уааун. аха заку партіаqоу, ћзалалазеі, арі зеіqаћґазеі, аґї зеіqаћґазеі - уръ еілкаанѵ макіана іqам газеqаёіѳѵм-азларґї макіана ірздґрqоом, ірѵмаанаqоу рзеілумкаацт-іахѵеілкаамґѵ взеіqqоу рацоуп. Арі ћгазеқ амала-ізqѵцуазеі, уръ аполітіка-партіаqуа доусѵу рqѵурѵх іаqхбо азлар ірзѵмздруозар? Шqа іаамqамґі уръ рґqуа аћара. Сара ус сґу іаанагоон апартіаqуа ірѵлаqоу ћацсаца уазжраандаґѵ доусѵу ћпартіа змаѳноу азлар ідґірдґрѵпћа, ісѵнѵ ма газеqла, ма ус программала ізѵіжћ-ћа-цсѵщала оѳ даqхаратѵ. Сѵqцѵіт, аха макіана акґї збоом. Аqсуа соц. демократ партіа-ћа щоукѵ зѵхз-ала іцазқоо-

Аqсѵнѵ хѵчѵ сѵдоуп сґуахооіт-аха ус ак-ѵдоуп ћаґѵ макіана ісмаћац. Ус іqаqоу рацахѵеіт. Сара уръ апартіаqуа зеґ сзеqшѵуп, ак еіqѵсщоом, ак еіцасщоом; убрі аqѵнѣ сґуqѵоіт азжа мцқу акѵ іахѵсѵґарѵмћа; доусѵу апартіаqуа змаѳноу, рqоурѵх, ізѵхqа, агазер аёѵ іанѵсщооіт, ажлар ізакцоу цqа ірдґрґрцѵ щqа іаамqанѵ ізбооіт. Іздґруада аqѵ дсѵqушаћqомхар?, сѵіћооіт іааіщqразѵ агазеқ аёѵ дсласѵqушаћqѵм. Апартіаqуа зеґѵ qоурѵхе-qоурѵхе рѵмоуп. Германіа ажлар-ћара іанћаіцшзаґѵ-ѵqан, усqан уръ аqареі зѵщqаз алахтреі ракун.

Уръ усqан рѵнхаша, рѵбзазаша зеіцшраз гуаqанѵ реіћа ірѵґѵз алахтра, алашара іащqан.

Партіас іqазґѵ „культура“ іащqаз ін-тілігенціан: зеґѵ рѵжѳа еібѵqавн, еіцхѵраауа, уі акун ірѵгнѵ ізѵщqаз-еґ аҳzеіт. Ащqаҳ апартіаqуа qалазарґрала ідґрѵмцzеіт-аамqоуп, рѵбзазашоуп, рѵнхґшоуп ідґрѵзга. Аамqа германіа ажлар убас ірзаqан-уръ апартіаqуа цґрѵмцѵр qамлоо. Калр Маркс еіцш ахшѵѳ змаqуаз ірацанѵ ііхан цqѵ-ка дукажѵн. асалдаq іенґіqоуа дґібар дqаікуап азѵ дщанѵ ізґіqомзт. Сара іаҳаґѵ сѵту іqоуп, ала мацуца рґёѵ сћарґу, арцлаіґѵ сћару, сґзѵмдґрууа, аха крґзмоу іёѵ агуаq цсѵ іхае ізѵмдруазаап, ала зґзѵмрцqоґѵ-дґртуазаап, алаґѵ рґцqарас іаqахѵузеі?

Л. Буліа.

АҠЎЏМАҠУА.

Уахук, ҕхѵнрак азѵ аҳйкра аqал заанацца сѳадґскулап ѳћан, сґдсѵі сѵкаqѵі аащqѵсхѵн, сѵмацара-заqук амѳа сѵqулѵіт. Сдап-ћа іахѵсґуіqаз, ћаѳнѵ іаркнѵ зка вересқ бжан; ішеібакѵу бнаранѵ сѵлсѵѵ сцаракун.

Сѵщаqѵрћаqуа сґшпеіуаз акумкуа, дунеі саақущеіжзеі ісмаћаqацѵз бжѵ хѵрзаманqѵак ірцанѵ, ісзааіґуанѵ іаасаћаіт. Іаразнак ала сѵхусжѵ іхаҳаза іѳаґѵлап сахцуа сзѵмдруа сѵїащqашуа-саақухѵіт схѵщзѵпґѵ сѵѳкаћаіт. Дарґѵ рѵбжѵ іасааіра іссзаіґуа іалагѵеіт. Ћаі, анаассѵп! рацаґ саqал цґан убоу, сћан ѳѵааqсахѵ-санґѳагула, Анца даqунѵбараґѵ тлакѵ саqҳа ігѵлан. Акѵ іацумщазаз аґѵ іеіцш, сцуе арахўц аақqанѵ сукуа ілқарщнѵ, сѵqанѵ ацла абжара скѵдланѵ сґшѳеіуаз акумкуа, агуара-ћа жаѳаqа ққўм іqуруа іѳсѵцагулеіт. Анца даqущеірата ққўма-лаqск іашґуазаарун, рзѵѵґѵкґѵ іаракун іацзѵ. Ішаасѵцагулаз аіцщqа ажжаћа ібқаqнѵ ацла адацқуа ідґрхѵуа іалагеіт, ћаі, рѵжла ндааіте! ацла адацқуа ѵцѵхнѵ скарѵжуама, сћан саqаарулащш рулацуа амцаеіщш ішащшацуа сулхѵщшулѵеіт.

Сѵqсѵаасхѵщqан, аха гуѵжкра ѵнѵ амаху сдасѵп іскѵіт. Сѵћћар ақўўмақуа іцаґ ірацанѵ сґбжѵ раћар еізоіт сћан сѵзѵмћћеіт. Сѵмћћар, ацла айанѵ-цґѵхнѵ ікарѵжґрћа сѵзщоуаз акумкуа, знѵ уахук саб ііћаз аасгуалащеіт: „ақўўмащґѵ ѵанрулащалаґ, унанѵ акузарґѵ акѵ аацкуєнѵ аћа іашґуа ґузақутар. ілкажѵ ѳѵ іемёѵзкжа ірфоіт, дарґѵ іне́імпнѵ іцоіт“-ћа. Чақѵ цґѵѵк сѵқґб іqарщѵн, сѵтqасѵ іфqцааѵ спацкіс ққара іаасѵцкуан аћа ачєрћа аёѵлаћахѵеіт; насѵцща аћа ішлеіуаз ақўўма-аqс ілақута заарун, аѳѵзца іакушан акѵрqа рґібамqуа іемёѵхнѵ ілқуцанѵ дарґѵ іебарўўа, іне́імпнѵ іцеіт. Ацхаґѵ ашара іаацалаћан. Дасаqѵ сара сеіцш аҳґкра іцуаз дшааіуаз даасѵцагалґіт Дшѵѳфцєѵз ангуасqа сѵѳеіпцаап сґлбаазар ћагула ічкун іакун. „Уанаqалбеіт ара уабаqа?“ іћан даасґдґлѵеіт. Ішеіб кѵу ісґхqуаз аніасћа „Шаіт Анца ушрцћаз гуеіqан унґіжѵіт, уаала абаацєѵ, уаала, уцєѵ анѵнха, аѳнґqа ћцап“ іћан, ірґѵ дахцоз дхѵнґбнѵ аѳнґqа ћаіманѵ ћаіццеіт.

Уі нахѵс дасазнѵ сѵмацара хґйкра ацара сґуамqхѵуа сдалґеіт.

М. Чалмаз.

ЕНЎУ-ПАНУМ ЛАЩА.

Хћап мтqўлла аёѵ цупамкѵ,
Бамба чрѵґла іпqамкуа,
Стампґл іqарѵмцаз папґч зґпаћамцаз,
Зґпанѵ цпаqарћа зща ћагуаз,
Ачачћа Енўу-Панум.

Аґґйґга сѵс шкуақуа хґпqала іжнґ,
Набе, ґпақqрта бґрqґѵ цпаqіоіґћа ащаћагаѵ,
Ізёапамцуаз Ачачћа Енўу-Панум
Аq дбґхуаqґпцаq ілаqґп бґдхаланѵ
Аqґґпёґ бґпхаларћа ћазґщуаз,
Аqґѵ бґіхуаqґпцар бґлаqґп ідхаланѵ
Ібґтхарћа ћазґѵгурqуаз,
Абжѳнѵк рхаҳ аqпа-баѵ іѳпаз,
Асааq жабà рёґза апа іалћмґргуаз,
Жеіза рзѵ зчеі ћархґіуаз,
Ачачћа знасѵq злґмнґqуаз.

Н. П-іўа

МАЙП—ЕІВАДҐРУАМ.

1914-цқусазѵ Ђуёеґѵ-нёі Дербент qа ћцоп; амѳан ћапнеіуаз уахук калаў-аёѵ ћаанёаст. Аґґж ћаѳагулан ћанаqґшааqґшґуа ћапнеіуаз, ћанаахаqґшхан дук ацqа асалдаqқуа жаѳук рацара ѳнагулан, ґґқубжѵ баґqєуакёѵ гуан; закузеі-ћа-ћнеі-р аіхац ізакґуп амґщ, абга аqсааёқуа. Ащаёѵ іёаћоуп ла мурадўқ; асалдаq ачоzqѵ ала ірґцқо, афаёқуа аагаѵ ірґѵѳуа дрґдґулан ћаізааіт. Іqоузеі-ћа? Ара дґнхоіт ањак ца, іаб дуполконукін убрі аqґѵнё маґцуас абра ћаімоуп, аполк аqґѵнё ћаірqеіт; даара дѵѳѳзіоуп; іаб іqґѵґ ауалафаху іоуеіт, іара дґѵоуп, дґцоуп. Уа ћаґґгулаз рах даалбашулт, ққґпрала ґѵ дук дґqамкуа; дааіқуqаан ус еіѳеіт: цqіа ірґцqіаqуаћа.

Іаћћарѵз ћзѵмдруа ћаѳдлґцѵіт, аха ћаўѵ-ус іѳеіт, ћаіт алаґѵ амац узѵмур урґґуазаап-ћа; ћахаавақажѵз рґцћак данажуп, абарқ алақуа, ащарахқуа ірцґнхуа афаё, ача, акуац аґґақар іґцћа сґрѵмзарei-ћа, аха хѵмґґ аґѵмфауарёѵ іqаqоу ащqурцхаца! Ццхатароуп аґірқ амілаqуа ірањар іроуа рґамагар, аґґqазам. Аqсѵнѵ Асовет уі алщурґша ққара щхѵ, щqаба рееқщѵмґґѵп. Аqѵqашколqуа еіqѵщё, щрцєхґраа. Ащqурцхаѳацаґі ізларґѵунагоо ала ћаqѵр рґqушца. Урқ роупаца ћалазхѵуа, алашарахґ ћазгоо.

М. Л.

АМѴЙҐЂКРА

Ццѵнрак щежѵмqан ачаqуа аqоуща анѵзба ачащара сцеіт. Ачаqуа аттаћа ѳажаqа раqра сѵкґхан акумкуа аґѵ дасқѵлґіт. „Уаа аурѵ уқуп іћеіт“ „Уаа ћаіцґқуп“, сћан іпапѵ аанѵскулт. „Ћаі аф-усааіт ухґй даара ібзіазаап, акрґѵ укґеіт, ҫара акѵ-заґукґѵ сзѵмқзацт, іћан даѳѵсґдцѵ дцеіт іара дѵпсqуапѵ данца ащqаґ ачаqуа сґхй іргудсцеіт, іргудсцеіт аха акґѵ іащqамліт, іаабћѵ ацлаqуа ірґѵґуа іалагѵеіт.

Йѵбжоунза с ћqулан, аха уаћа акґѵ сзѵмкѵіт. Сґу анѵцўа аѳнґqа сцеіт. Аѳнѵ сахнеіз ус сарћеіт: „Іухзѵ уарь іаґа ачаqуа заqа ірацаз ѳажа рудя зѵузѵмкзеі-ћа“.

Анца інірґаліт. іқала сѵздґруом, ачаqуа аттаћа ікуа сґйнеіуаз акумкуа Мазлоу даасцулан; уі данѵсqуц інаркнѵ акґѵ сзѵмкѵіт. „Ћаі ацєра ігупащандаз імґщ цґгзарѵн“-рћеіт ацзацқа. Сеіћабѵ дахґхаз ус іћеіт: „Афаqа ћа уіґщаланѵ дахґqазаалаґ дцщшаанѵ, іqухк лґщанѵ ілґіхнѵ іуцоумлуозар іаҳа-ґѵіала ачаузумкѵіт іћеіт. Іазжа іфбамкуа сѵнійщаланѵ даасцшаан, сґхумарца ачаqуа рацанѵ іукґоу уара сћан сѵнідґѵліт.

„Нѵх аґраст анасґу іск аґѵqам“ іћеіт. Ћаі убащт, удін анѵс цґігара сѵмазам хѵ-цаqа цґбаqа цґігара шсґуqара ћа,“ сґіћеіт. Усqаq цqа сґзуqарѵм, аха усқ ѵнґ іемёѵзкжа ірфоіт, дарґѵ іне́імпнѵ іцоіт“-ћа. Чақѵ цґѵѵк сѵқґб іqарщѵн, сѵтqасѵ іфqцааѵ спацкіс ққара іаасѵцкуан аћа ачєрћа аёѵлаћахѵеіт; насѵцща аћа ішлеіуаз ақўўма-аqс ілақута заарун, аѳнґqа іақушан акѵрqа рґібамqуа іемёѵхнѵ ілқуцанѵ дарґѵ іебарўўа, іне́імпнѵ іцеіт. Ацхаґѵ ашара іаацалаћан. Дасаqѵ сара сеіцш аҳґкра іцуаз дшааіуаз даасцшаалґіт Дшѵѳфцєѵз ангуасqа сѵѳеіпцаап сґлбаазар ћагула ічкун іакун. „Уанаqалбеіт ара уабаqа?“ іћан даасґдґлѵеіт. Ішеіб кѵу ісґхqуаз аніасћа „Шаіт Анца ушрцћаз гуеіqан унґіжѵіт, уаала абаацєѵ, уаала, уцєѵ анѵнха, аѳнґqа ћцап“ іћан, ірґѵ дахцоз дхѵнґбнѵ аѳнґqа ћаіманѵ ћаіццеіт.

Уі нахѵс дасазнѵ сѵмацара хґйкра ацара сґуамqхѵуа сдалґеіт.

М. Чалмаз.

ЕНЎУ-ПАНУМ ЛАЩА.

Хћап мтqўлла аёѵ цупамкѵ,
Бамба чрѵґла іпqамкуа,
Стампґл іqарѵмцаз папґч зґпаћамцаз,
Зґпанѵ цпаqарћа зща ћагуаз,
Ачачћа Енўу-Панум.

Аґґйґга сѵс шкуақуа хґпqала іжнґ,
Набе, ґпақqрта бґрqґѵ цпаqіоіґћа ащаћагаѵ,
Ізёапамцуаз Ачачћа Енўу-Панум
Аq дбґхуаqґпцаq ілаqґп бґдхаланѵ
Аqґґпёґ бґпхаларћа ћазґщуаз,
Аqґѵ бґіхуаqґпцар бґлаqґп ідхаланѵ
Ібґтхарћа ћазґѵгурqуаз,
Абжѳнѵк рхаҳ аqпа-баѵ іѳпаз,
Асааq жабà рёґза апа іалћмґргуаз,
Жеіза рзѵ зчеі ћархґіуаз,
Ачачћа знасѵq злґмнґqуаз.

Н. П-іўа

АМѴЂ.

Аххаћа інеіуаз куарак іаваз аqцqша амqун,
Іашаза, іqщqаза, іёарқуанѵ ёгґрхѵмцуа,
Іпхѵхѵуа іаахѵхуа, аqша паслакі іqщqаза
Рґееідкулапѵ еіцхараккуа х-плахучqуак гулан ішґрза.
Рґqщqаразѵ среіалћапѵ снеіпѵ сґрхуаqшлауап сара,
Іашап ідґухар мапаху бзіак рґлґпґп-ћа убарґѵ іqап дара.
Аqлахучqайґѵ тла башақуамґзт, ахqайґѵ ахақуан,
Іраза гушар дарґѵ шарда іqуқуахахѳн.
Уръ ах-цлак ірґцхаранкуа ірзаайгуґн уаqа,
Амґқра еілаѳаща ірґкуршап дара;
Аха уръ амґқуа іреіqшґмкґа ігуасѳеіт сара,
Мґқ ёґцк дґук зхѵмцуаз раайгуара убра;
Йарда іалапѵ іqап амґқ ёґц іqаqщqа аqқуа,
Ірqґхарамґзт аqлақуа іазайгуап рґацқуа,
Ауоѳ дур дахуаqшґр ігуахуарґп ікудлап хѵ-ћа.
Арі гуазқашаз ауоѳ дґqамлуеіт ісћароуп,
Сара амалайґѵ сґхаґѵ імазеіт ісґмқароуп,
Аамqайґѵ цауап сґхаqлақуайґѵ ірґзћауан,
Амґқґѵ аqқуа қуқуахап сґцлақуа ірґхунґуан,
Аха сара ізмааназ сґзеілумкаауа-ћаса еіqш сґнхауан.
Аґщаґ дурѳайґѵ аамqа ґарта іqаћан,
Шежѵмqанк сдґкулґеіт сґцлақуа раґ, сґцауап,
Саґнеіз сґцлақуа еірћа ґздґрт.
С-мґқ ц-qаqґш с-хаqлақуа еілакцѵ екґзаап,
Рґщґрра цґпqа бзіайґѵ ґарда ібжнахзаап.
Іара убґсqан цqа сґцлақуа сґу рґцqеіт,
Сґхарайґѵ абрі акупћа сћарґѵ ісґмбqзеіт.
Ебґздрт амґқ баақс ішґбжнахѵз сґцлақуа,
Іайґсхґцт шежѵмqан снеірц ґарґћаазда
Сеігущ qаqала іхґсцарц сґмґқ цqа ацґхуґа.
Адурѳаѳенѵ сґулт шежѵмqан таанqа,
Амалqза ісґіцґшаауап сеігущ мґжда хулаанqа,
Алаґщара qалаханѵ сеігущ збґеіт.
Амґқґѵ ґаґжґмqан іqусґхґрц сћеіт.
Аха адурѳаѳенѵ сґзґмцеіт ашґз сґґщанацеіт,
Адурхаѳенѵ сеігущ ґґбжааnqа ісхqеіт,
Аґґібжґґщаҳ сақqом сћан саанхазґеіт,
Сґмґқґѵ зґцщозіз ґарда аѳащґеіт,
Мґщк іахґцаз щґ-мґц ћа ґарда аамqа сґццеіт.
Аґґqаҳ сґмґқ аґґqа ґқусхґіт
Хґҳ ікудлапѵ еілакцѵ ізмазґѵ ґкудсхґіт.
Сґмґқ аґґqа арґцқара ґарда аґаба снарбґеіт
Сґцлақуа рґмґхуқуайґѵ імачґмкуа іёґсqааіт,
Сґха щґр цґщqақуайґѵ ґкагугу ґґлгугупґ іаанхґеіт
Матахукґѵ урқ рґзрґлцрґмћа уоѳ дацщарґѵ іqалґеіт
Дарґѵ рґлґҳ неіқуцапѵ ігурѳау аіаагґлт,
Сґхацлара бжґсхґз сґмґрра ґакуз ґздрт
Іқґсґараузґіз зґбзаурала ібжґсґз урқ
Сґмґқ ац qаqґш антатаз епреіцаз сґхақуа.
Озкѵ сґхақуа цґсqар аматаху дґу рґлсґмхуазіз
Ошкґѵ рґулапѵ анхара саламгозіз,
Ізхуарқозузеі сґхақуа озкѵ ґґа?
Ездґруада мґщк зґнѵ хаћqайґѵ іахуар аѳґнра.
Аі даґраа, сґмґқ ц-тата хґҳѵ ісґзнауз
Сґхацла бзіақуа матаху рґлґмґуа ішґбжнахѵз.

Г Берзеніа.

АЖАБЖҚУА

АУРІАҚУА ПАЛЕСТІНАҚА ЕІХѴЕІТ.

„Асвог“ іаћоіт: Сімферополґѵі цѳа змґм ауріақуа цґсґіт Палестінаqа іqаразѵ. Сіонітскі акамітетґѵ даара цхѵраара рнақоіт.

„І. В“.

Ққсков оґґқаҳґѵла аболшевікуа іргѵеіт.

Курск аақігуа аболшевікуа ққала еіхѵеіт.

Аболш вікуа Рѵілск нрѵжѵіт.

ОДЕССА АГАРА.

Напћа 8 рзу аурѵс ққақуа Одесса іазаайгуахаіт Одесса ажлар аайлазузеіт. Аболшевікуа рабқар каqсанѵ аqалаў іалцѵн іцеіт Еібашрада аqалаў адоброролцца іргѵеіт.

Кіев 26,-нанћґ-зѵ аболшевікуа апрґказ қарцеіт 15 шґуса зхѵцуа ідґркѵ 50 ш. зхѵцуа рqѵнqа аеґѵ аібатразѵ іqуґґларазѵ, акопацуа рёѵ іпеіразѵ. 25 нанћазу агуберніа Комісар іазала іршґіт 14-ѳук „абуржуіқуа“ рґqѵнґ-ашасқуа іргмаз.

АІНГЛІЗҚУА РАХ ҐІАЗ АЖАБЖ

Мурман аайгуа аінґлґз ірґі аболшевікцеі аібатра рѵман. Аболшевікуа рґшqаҳqа імцар цсґхуа рѵмамкуа іqалґеіт, аінґлґзца урқ хара ікарцеіт іпрґшqазаѳѵз Онега-азqаѵѵ амрагулаҳґѵі ягап шqоу. Аболшевікуа рґр рееѳшанѵ аінґлґзца ірґқуларцѵ рёахаархаз, іхqан еібамдрқуа дара ааіёаћан даара аqхасqа-рґібаqеіт наq-ааqґѵ.

Усқ-Медведінск аайгуqра адоброволццеі аболшевікцеі аібатра-ду рѵмґп. Адоброволцца даара аqхасqа роуп. Урқ раҳ аболшевікуа іргѵеіт 30,000-ѳук тqуанѵ.

Царіцґп аайгуа, амра-қащараҳща, аболшевікуа цхала еіхѵеіт.

„Н. С.“

АҠЎЏА—ШКОЛ ЈУА.

Аqсуа жлар ацара рґгуун-ћа зеґ аћара іаёѵп; ћара ћхаqа іаабоіт, ацара ѳћагѵу.

Уі аћара уі ацара уаћа -аqахѵ.. Іаћћаqусёт ѳqа іазхоуп-уажѳqа цацароуп іqоу. Щажарала акумкуа усл іґґрба, ізарқшґ ацара хущѵс ішѵґ(оо аqсацқ рзґ. Хаqала хѵqҳаqарала аґґірқ амілаqуа заґґ ћреіцоуп; 95 нґзеқ ѳук ћацоуп... Тавдгерідзе іаћасаб ала уі ацараґґ ћацаqам: 40 нґзеқ ѳук ћацп іqоу. Уі ћацсуа жлар зеґ ауқаqуарёё оуп іахѵнхоо.

Ак цеіт, даёак ааіт аіћабґраqуа, аха аqалақаёѵ аумзар-аqґqаqуарёѵ аqсацқ ахѵнхоо ашколqуа цхґраара-ћа акрумам. Аqґqаqуа роуп іаћа ізґцхраащқа.

Аqґqа іалцуа іоуп аqалақаґґѵ іпеіуа аqсуа. Аqґqа лащqазар уаѳ дзалцуоѳ.

Ащсурцҳаца азґqаё ізларґґунагоо ала іqам. Ауалафаху іроуа мачуп, хѵлащқра рѵмам-ішакузаалаґґ ћа іqоуп, іара уі іроулоо ахучqуаґґ іанаамqоу іроуам. Аqґqаqуа урқ рґгухаа рқѵм. Ас даёа-шґуусґк аамqа, -аqазқа неір-макіана аарлз іакуо ацумза заqёѵ іqооіт Ащqурцҳаца іаqуцоіт ащqурцҳара. Мамзаргі уазхуц. Заґ хуаахуqроуп ізёѵу. Аqалақ аё іуеіцоу ішісар 2000-3000 маназ-іауоіт-ѵѵнґґѵ дґнхооіт, цабаа імам. іждґроома іуалну, іqабааnу аqґqа щqурцҳаѳ імоу... Ажлар дуззз ачлахтум, ацара змам, аqґqа ахѵлатqоу-лашарас дґqоуп, рцаѳѵс дґqоуп; ахуахуа шхуарqам, ацара шґхущґу реіћоіт услагґі іара іхала ідґірбооіт. Уі еіћа ћаqѵр ѵґqуцаґѵ ћара аqсацқ оѳ дћакам.

Ак ааћрґхґр уі іаћqароуп, іћалшоѵар уі ћаіцхґраароуп, іагґґ іхґ іцумqумхакуа, деігурqанѵ аqґqа чкунца ауаѳра рґлґіхуа. ацара дґірцоо дґqазароуп. Ћаqѵр ґґуаћцача, іаћнґћалаша ақґqаёґѵ айqурцҳаца роуп.

Урқ роуп ажлар раqҳа ігулаша, урқ роуп ажлар алашарах і ґ ѵ ґ г о о;

АМѴЙҐЂКРА

Ццѵнрак щежѵмqан ачаqуа аqоуща анѵзба ачащара сцеіт. Ачаqуа аттаћа ѳажаqа раqра сѵкґхан акумкуа аґѵ дасқѵлґіт. „Уаа аурѵ уқуп іћеіт“ „Уаа ћаіцґқуп“, сћан іпапѵ аанѵскулт. „Ћаі аф-усааіт ухґй даара ібзіазаап, акрґѵ укґеіт, ҫара акѵ-заґукґѵ сзѵмқзацт, іћан даѳѵсґдцѵ дцеіт іара дѵпсqуапѵ данца ащqаґ ачаqуа сґхґй іргудсцеіт, іргудсцеіт аха акґѵ іащqамліт, іаабћѵ ацлаqуа ірґѵґуа іалагѵеіт.

Йѵбжоунза с ћqулан, аха уаћа акґѵ сзѵмкѵіт. Сґу анѵцўа аѳнґqа сцеіт. Аѳнѵ сахнеіз ус сарћеіт: „Іухзѵ уарь іаґа ачаqуа заqа ірацаз ѳажа рудя зѵузѵмкзеі-ћа“.

Анца інірґаліт. іқала сѵздґруом, ачаqуа аттаћа ікуа сґйнеіуаз акумкуа Мазлоу даасцулан; уі данѵсqуц інаркнѵ акґѵ сзѵмкѵіт. „Ћаі ацєра ігупащандаз імґщ цґгзарѵн“-рћеіт ацзацқа. Сеіћабѵ дахґхаз ус іћеіт: „Афаqа ћа уіґщаланѵ дахґqазаалаґ дцщшаанѵ, іqухк лґщанѵ ілґіхнѵ іцоумлуозар іаҳа-ґѵіала ачаузумкѵіт іћеіт. Іазжа іфбамкуа сѵнійщаланѵ даасцшаан, сґхумарца ачаqуа рацанѵ іукґоу уара сћан сѵнідґѵліт.

„Нѵх аґраст анасґу іск аґѵqам“ іћеіт. Ћаі убащт, удін анѵс цґігара сѵмазам хѵ-цаqа цґбаqа цґігара шсґуqара ћа,“ сґіћеіт. Усqаq цqа сґзуqарѵм, аха усқ іћаз аасґуалащеіт: „ақўўмащґѵ ѵанрулащалаґ, унанѵ акузарґѵ акѵ аацкуєнѵ аћа іашґуа ґузақутар. ілкажѵ іћаѳа аасґіт. Руакґ уа сахѵеіт. Аґґѵі ацігара сґқґб ілqарщѵн сґпідґнѵ сцеіт. Цґѵѵк санѵ аскіа, сґтqара імсґхѵ амца ілацрацанѵ саіћа ішґіћаз еіцш ісґцазґбліт. Амґр адурѳаґх ґлакґѵ ащара аqра іqан аѳґґѵ сґажґѵ санааі. Сшааіз еіцш сґхґй аашqаґхѵ ачащ-ра сцеіт. Сґхґй аqас ісґмаз акузґмзща, ачаqуа аттаћа ацқрґха рґмqакуа іакґуа ілагґѵеіт. Хулааnqа дасазжух қа іскѵіт. Уі нахѵс шежґмqанла Маялоу дґсцґулар ћа сщанѵ хазґ ққара счащуан.

М. Чалмаз.

ЦАРА ЗМАНУ ІQОУ АҠЎСАЦА РАХ.

Аqічрєі арћрєі, аѳѳ-шрєі ішґжбоуа ецш ізаqуцґуам ћ-Аqсґнґ уі Аqсґнґ арзґуоіт. Убрі аqґѵнё цара змаиу іqоу зеґѵ уалс ірґѵуп абрі злаqамлара аус іашqаларазѵ. Ажлар ацараҳ рқґ дґрхаразѵ, убрі-ала Аqсґнґ еqухаћа ауразѵ. Абрі аћасаб ала цара змоу аqсацаґѵ аус рґуларояп, ћ-газеқ „Аqсґнґ“ аус ауларояп.

Убрі іqґѵё агазеқ „Аqсґнґ“ а ігуа ігґуоуаћара дарпоіт цара змоу аqсацқ аqґqаqуа рёѵ іqоу раҳ: аqічра, аqґара аqґqаn іанґqалаґѵ убрґі аqґара ґґмшала іqалаз, цґарас іґуз, (дґгуqара ар дґшґгуqароу qацанґ) аqхасqа ґґіqаз (аqґа ґґґіуз) іхґґі іжлґеі апцанѵ аqґѵ ґґузґѵ убґс іжла іхґз, іаб іхґ, ћзаащґцналаразѵ. Аqґа ґґуа Аqсґнґ зеґѵ дґрдґрраґ-дзаку оґґу, іґра убґс аґћабґраґѵ газеqла дґрдґрраґ уі аоѳґ.

Аредакціа.

РЕДАКТОР АГУЊ.

Сухумъ, Типографія А. М. Зайдшера